

BERGEN KOMMUNE PLAN- OG BYGNINGSETATEN
Postboks 7700
5020 BERGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torgeir Flo, 5557 2146
Gudmund Øvsthus, 5557 2786
Svein Kornerud, 5557 2027
Eirik Brynjelsen, 5557 2170
Gabriel Yttri, 5764 3294

Samordnet uttalelse med innsigelse - offentlig ettersyn av kommuneplan - Bergen - arealdel - KPA2027 - 71740000

Vi viser til brev fra Bergen kommune datert 20.08.2026 med melding om offentlig ettersyn av revisjon av kommuneplanens arealdel KPA 2027. Frist for offentlig ettersyn er utvidet til 14.10.2026.

Bakgrunn

Ifølge kommunen er revisjonen avgrenset til en endring av kommuneplanens bestemmelser og innarbeidelse av kommunedelplan for Blomsterdalen, Liland, Ådland og Espeland (KDP BLÅE) i kommuneplanens arealdel.

Endringene i bestemmelsene er omfattende og berører de fleste tema. Hovedmålet med revisjonen er forenkling, fortgang og forutsigbarhet i plan- og byggesaksprosessen.

Samordning av statlige etaters innsigelser

Statsforvalteren er delegert myndighet til å samordne statlige innsigelser til kommunale arealplaner jf. brev fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.12.2017. Det foreligger innsigelse fra Statens vegvesen (SVV), Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Mattilsynet.

SVV fremmer innsigelse til forslag til KPA 2027 i brev datert 23.09.2026. Hovedpunkter i innsigelsen er:

Statens vegvesen har innsigelse til planforslaget tilknyttet følgende forhold: 1) Manglende juridisk sikring av eksisterende og planlagt hovedvegnett 2) Svekkelse av rekkefølgekrav for E39 Åsane nord og rv. 580 Flyplassvegen 3) Manglende utredning av trafikale konsekvenser i Ytrebygda 4) Manglende hensynssone for riksvegtunneler 5) Manglende dokumentasjon for reduserte byggegrenser langs riksveg 6) Manglende medvirkning fra statlige og regionale myndigheter ved unntak fra plankrav og uklart forhold mellom unntak fra plankrav og rekkefølgekrav
Innsigelsene fremmes som vegmyndighet og vegforvalter for riksveg.

Statsforvalteren har vurdert innsigelsen fra SVV. Vi finner at den er fremmet innen fristen for å gi uttalelse. Vi har ingen merknader til begrunnelse som er gitt for – eller til forankring av innsigelse i nasjonale hensyn. Innsigelsen blir ikke avskåret. Vi viser ellers til uttalelse fra SVV i sin helhet som er sendt med kopi til kommunen.

NVE har fremmet innsigelse, mottatt her 02.10.2026. Hovedpunkt i innsigelsen er:

NVE har innsigelse (jf. pbl § 5-4) fordi naturfare ikke er godt nok innarbeidet i plankart og bestemmelser. Grunnlag for innsigelsen er beskrevet i NVEs Veileder: Unngå innsigelse fra NVE i arealplaner.

Statsforvalteren har vurdert innsigelsen fra NVE. Vi finner at den er fremmet innen fristen for å gi uttalelse. Vi har ingen merknader til begrunnelse som er gitt for – eller til forankring av innsigelse i nasjonale hensyn. Innsigelsen blir ikke avskåret. Vi viser ellers til uttalelse fra NVE i sin helhet som er sendt med kopi til kommunen.

Mattilsynet har fremmet innsigelse, mottatt her 08.10.2026. Hovedpunkt i innsigelsen er:

Mattilsynet fremmer innsigelse i denne saken fordi planbestemmelsene til hensynssonene til drikkevannskildene ikke er tydelige nok på hvilke tiltak eller aktiviteter som er tillatt eller ikke tillatt i hensynssonene til vannverkene i kommunen.

Statsforvalteren har vurdert innsigelsen fra Mattilsynet. Vi finner at den er fremmet innen fristen for å gi uttalelse. Vi har ingen merknader til begrunnelse som er gitt for – eller til forankring av innsigelse i nasjonale hensyn. Innsigelsen blir ikke avskåret. Vi viser ellers til uttalelse fra Mattilsynet i sin helhet som er sendt med kopi til kommunen.

Statsforvalteren i Vestland sine merknader

Som SVV finner vi at prosessen rundt kommuneplanrevisjonen fra kommunens side har vært relativt lite inkluderende. Med unntak av en god og fruktbar dialog når det gjelder bestemmelser knyttet til støytema har Statsforvalteren ikke blitt invitert til dialog før utleggelsen. Dette vanskeliggjør Statsforvalterens muligheter til tidlig å gi signaler og korrektiv om statlig retningslinjer og rammer for kommunal arealplanlegging.

Statsforvalteren har særlig merket seg følgende mål fra planbeskrivelsen:

Bergen skal legge til rette for vekst. Når det skjer som planmessig fortetting med kvalitet, skaper det gode, flerfunksjonelle nærmiljø med korte avstander. En tettere og mer variert by gir bedre rammevilkår for næringslivet, legger til rette for sosial samhandling og gir folkehelsegevinst. Da kan byen vokse, med mer effektiv utnyttelse av infrastruktur, uten å bygge ned viktige natur- og landbruksområder.

Vi støtter fullt ut en slik ambisjon for byutvikling i Bergen. Statsforvalteren har imidlertid i tidligere i møter med kommunen hatt merknader til gjeldende arealstrategi og byutviklingsprinsipper slik disse er gjengitt i planbeskrivelsen. Med bakgrunn i reisevaneundersøkelser fremgår det klart at andel personreiser med sykkel/gange og kollektivtransport er langt høyere i de mest sentrale delene av byen (Bergenhus bydel og Årstad bydel) slik det forøvrig også er i Oslo. For å legge best mulig til rette for en byutvikling som understøtter «gåbyen», er det derfor viktig å styre tyngden i videre boligutbygging til disse delene av sentrumsområdene i byen.

Vi vil i denne sammenheng også peke på at en slik mer sentralisert byutvikling vil kunne medvirke til en bedre utnyttelse av kommunal infrastruktur.

Statsforvalteren vil peke på at å legge til rette for en tett by med kvalitet er det særlig viktig å sikre eksisterende grønnstruktur i den tette byen. Grønne lunger bidrar til bedre folkehelse både psykisk og fysisk. Jo mer urban bystrukturen blir jo mer verdifull blir disse grønne flekkene mellom husene.

Vi registrerer at planen ikke er ferdig bearbeidet for innarbeidelse av KDP BLÅE for transportløsninger og tilhørende bestemmelser. Dette er viktige punkt også for Statsforvalteren og vi forventer å bli involvert i denne prosessen.

Nedenfor følger våre konkrete merknader til de ulike bestemmelsene i forslag til KPA og våre merknader til innarbeidelse av KDP BLÅE i kommuneplanens arealdel.

Merknadene med innsigelser har grunnlag i at planforslaget er i strid med:

- Plan- og bygningsloven
- Statlige planretningslinjer som planretningslinjer for arealbruk og mobilitet og for klima- og energi, rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging, og statlig planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen.
- Helse- og omsorgsdepartementet ved Helsedirektoratet om innsigelsesmyndighet for folkehelse og kvalitet i de fysiske omgivelser

KPA bestemmelser

2 Virkninger av planen

2.1.4

Hovedregelen i pbl. er at siste plan gjelder foran tidligere vedtatte planer hvor det er motstrid, jf. pbl. § 1-5 annet ledd. Dersom vedtatte reguleringsplaner skal gjelde foran en ny kpa som er siste plan, må kommunen vurdere om de tidligere vedtatte planene er i samsvar med nasjonale og regionale interesser. Det er fra tidligere et ikke-lovfestet prinsipp, men som nå kommer til uttrykk i pbl. § 11-8 tredje ledd bokstav f: «*Sone hvor gjeldende reguleringsplan fortsatt skal gjelde uendret. Ved bruk av denne hensynssonen skal kommunen vurdere om reguleringsplanene er i samsvar med nasjonale og regionale interesser*». Her kommer til uttrykk planprinsippet om at kommunen ved revisjon av kpa ikke bare skal vurdere ny arealbruk i kpa, men den samlede arealbruken som innbefatter også tidligere avsatte byggeområder og vedtatte reguleringsplaner. Kommunen må også vise hvordan den har vurdert dette og begrunne resultatet. Dette er sentralt i planrevisjonen ved rullering av kpa, også omtalt som «planvask».

Kommunen har foreslått i pkt. 2.1.4 at kpa ved motstrid bare skal gjelde foran reguleringsplaner vedtatt før 1.6.2017. Reguleringsplaner vedtatt etter dette tidspunktet er foreslått at skal gjelde fullt ut og foran ny kpa ved motstrid. Kommunen viser ikke hvordan dette er vurdert.

Etter 2017 er det kommet en rekke nye statlige planretningslinjer som viser de nasjonale hensynene og skal legges til grunn for kommunal planlegging, jf. pbl. § 6-2 annet ledd:

- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, av 28.05.2021;

hvor det heter i generell del i pkt. 7 om oppdatering av planer: «*Ved revisjon av kommuneplanen skal kommunen vurdere eksisterende arealbruk og behovet for ny utbygging.*» Og videre: «*Eldre reguleringsplaner som gir mulighet for utbygging i strid med retningslinjene, bør revideres eller oppheves.*»

- Statlige planretningslinjer for klima og energi, av 20.12.2024; hvor det bl.a. heter i pkt. 4.3 om hvordan klimagasser skal ivaretas i arealplanleggingen: «*Ved revisjon av kommuneplanens arealdel skal kommunen vurdere om tidligere vedtatt arealbruk svarer til gjeldende nasjonale klimamål. Det skal vurderes å ta ut eller redusere omfanget av utbyggingsarealer som ikke lenger bør bygges ut.*»
- Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, av 24.01.2025; se pkt. 2 om virkeområde for all arealdisponering i hele kommunen og pkt. 6 om beslutningsgrunnlaget, herunder at planlegging skal bygge på et oppdatert kunnskapsgrunnlag.

Dersom reguleringsplaner skal gjelde foran kpa ved motstrid, må kommunen begrunne det nærmere og vise ved gjennomgang av de enkelte planer at planene er i samsvar med nye nasjonale føringer og at de kan gjelde videre foran ny kpa. Det gjelder særlig for reguleringsplaner over et tidsrom så langt tilbake som til juni 2017.

Vi har innsigelse til pkt. 2.1.4 om at kommuneplanens arealdel bare skal gjelde foran reguleringsplaner vedtatt før 1.6.2017, jf. ovennevnte hjemler.

2.2.1

Planer eller deler av disse som skal gjelde foran ny kpa, må tas inn i eller angis i selve planvedtaket, og ikke bare i bestemmelsene. Det gjelder her og for eventuelle planer etter pkt. 2.1.4. Annet vil ikke være gyldig etter pbl., jf. uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet.

3 Plankrav

3.1 plankrav

3.1.1

Plankrav må også omfatte utskilling og oppretting av ny eiendom etter pbl. § 20-1 bokstav m. Oppretting av ny eiendom til f.eks. boligformål vil kunne gi saklig forventning om etterfølgende tillatelse til bygging (§ 20-1 a). Det framkommer i flere uttalelser fra Sivilombudet. Det er derfor ikke grunn til å skille utskilling og oppretting av ny eiendom fra selve byggesøknad.

3.3.1 mulighet for unntak fra plankrav

Inn under vårt oppdrag går de to første kulepunktene som vi finner at kommunen må ta ut eller eventuelt endre vesentlig. Mulig unntak fra plankrav i pbl. § 11-10 nr. 1 er mer spesifisert og detaljert enn dette. Bergen kommune har i stor grad hovedformålet bebyggelse og anlegg, jf. pbl. § 11-7 annet ledd nr. 1, for utbyggingsområdene uten underformål. Det gjør at arealdelen har en svært grovkornet og generell formålsinndeling og som rommer mange underformål. Vi har mange ganger bl.a. påpekt at grøntarealene er grovt avsatt. Vi ser i mange saker reelle grøntarealer innen utbyggingsformålet. Vi har da pekt på uheldig nedbygging av grøntområder og manglende vurdering av om arealene er i bruk som eller egnet til områder for barns lek, jf. de rikspolitiske retningslinjene for barn og unge pkt. 5D. Uten reguleringskrav og detaljregulering av utbyggingen blir vurderingene av innholdet i bestemmelsene og av de statlige planretningslinjene overlatt til byggesaksbehandling. Vi ser ikke at byggesaksbehandling er egnet for den nødvendige planvurderingen som er en følge av at kpa er overordnet og med grovinndelte formål etter hovedformål. Dette var også diskusjonen om

plankrav ved rullering av kpa 2018/2019. Det var også tema i vår medvirkning i den etterfølgende prosessen for kommunens veileder om plankrav i kommuneplanen KPA 2018. Vi viser til brevvekslingen, bl.a. vårt brev av 12.11.2020. Vi viste da også til konkrete tilfeller der innhold i bestemmelsene i kpa eller i de rikspolitiske retningslinjene eller statlige planretningslinjene ikke var fulgt opp i byggesaksbehandling. Vår erfaring er at disse to unntakene vil kunne føre til utbygginger som vi i flere tilfeller har vurdert å være i strid med statlig arealpolitikk. Det er behov for plankrav uten slike unntak.

For innsigelse til unntakene fra plankravet må vi i stor grad vise til hva som skal behandles i plan før et område er klarlagt for byggesaksbehandling. Det er disse kravene som skal vurderes i plan.

Det fremmes innsigelse til ovennevnte punkter 2.1.4, 3.1.1 og 3.3.1 hjemlet i pbl, bl.a. pbl. § 12-1 tredje ledd, jf. pbl. § 6-2 annet ledd, jf. statlige planretningslinjer for areal og mobilitet av 2025, bl.a. pkt. 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 om bolig og boligsammensetning, 3.6, 3.9 om jordvern, 3.10, 3.12, 3.14 og hele pkt. 4; de statlige planretningslinjene for klima- og energi av 2024, bl.a. pkt. 4.3 om arealplanlegging, rikspolitiske retningslinjer for barn og unge og statlig planretningslinje for strandsonen langs sjø av 2021, bl.a. pkt. 6.4, 9.2, 9.3, 9.4 og 9.5.

Helsedirektoratets veileder/retningslinjer om innsigelse og viktige interesser på folkehelseområdet (se også nedenfor) og Miljødirektoratets rundskriv T-2/16 om nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet, jf. pbl. § 11-1 annet ledd om regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver. Videre knytt til pbl. kap. 5 om medvirkning; jf. også pbl. § 11-8 tredje ledd bokstav e om at kommunen skal vurdere om reguleringsplanene som skal gjelde, er i samsvar med nasjonale og regionale interesser; jf. pbl. § 11-9 nr. 1 om hjemmel for plankrav i kpa.

5 Byggegrenser

5.1.1 Byggegrenser til sjø

Byggegrenser til sjø skal fastsettes konkret etter de hensynene som gjør seg gjeldende på stedet. Generelle avstandsmål er derfor ikke i samsvar med hensynene bak pbl. Vi merker oss ellers at de angitte byggegrensene er minimumskrav og forutsetter at de blir håndtert slik.

5.1.1.a. med 10 meter i sentrumsområder og byfortettingssone har vi ikke merknader til. For de øvrige sonene må byggegrensen fastsettes konkret. For å løse dette på overordnet plan som kpa kan kommunen ta inn henvisning til funksjonell strandsoner. Kommunen har tidligere vurdert den funksjonelle strandsonen for de sonene og formålene som her kan være aktuelle. Den funksjonelle strandsonen er tatt inn i arealkartet for kpa 2006-2017. Da ble det også gitt retningslinjer for denne. Strandsonevernet er vesentlig skjerpet siden den gang. Kommunen må derfor nå ta inn bestemmelser der en i tillegg til de faste byggegrensene også sikrer at hensynene i pbl. § 1-8 første ledd blir konkret vurdert og ivaretatt. Vi har også tidligere uttalt oss om dette og vist til at kommunen trenger en mer konkret vurdering, se generelle merknader i vårt brev av 18.11.2019.

Vi har innsigelser i samsvar med våre merknader. Innsigelsen er forankret i T-2/16 pkt. 13 strandsoner og statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjø, pkt. 6.5 om fastsetting av byggegrense etter kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene.

8. Blågrønne element og sammenhenger

Under dette kapitlet gjennomgår vi også våre merknader til landbruk.

Planframlegget innebærer minimale endringer i kommuneplanens planreserve, herunder omfanget av jordbruksarealer, med unntak av noen få og mindre endringer av formål knyttet til innarbeiding

av kommunedelplan (KDP) BLÅE i selve arealdelen. Vanlige krav til konsekvensutredning kommer således i all hovedsak ikke til anvendelse.

En begrenset konsekvensutredning er likevel gjennomført i plandokument *Innarbeiding av KDP BLÅE i KPA 2027*, der endrede eller tilbakeførte byggeformål fra KDP BLÅE er gjennomgått. Utredning av jordvern i disse formålene er ikke kvantifisert for jordbruksareal slik Statsforvalteren normalt krever i en kommuneplanprosess, men grunnet svært begrenset omfang og i hovedsak positive eller uendrete virkninger for jordvernet, bør dette heller ikke være nødvendig.

Samlet jordvernkonsekvens av planen er derimot begrenset til en opplysning i kap. *Landbruk* i hoveddokumentet *Bestemmelser og Planbeskrivelse* om at det fins omtrent 1.900 daa jordbruksareal i kommuneplanens byggeområder, samt en referanse til sektorregnskap *Jordbruksareal* i [Arealregnskap | Bergenskart](#) i plandokument *Innarbeiding av KDP BLÅE i KPA 2027*. Denne arealregnskapsportalen gir en god oversikt over jordbruksareal og historisk nedbygging (2008-2024) i Bergen, om enn ikke av gjenværende jordbruksarealers eksponering for fremtidig nedbygging som følge av utkastet til ny KPA.

Men siden disse opplysningene ligger i en ekstern lenke og ikke er oppsummert i planforslaget, er samlet jordvernkonsekvens og utfordring med planvask til neste rullering av kommuneplanen i praksis å regne som ikke tilgjengelig for publikum, næring og beslutningstakere. Utover dette kan vi ikke se at der forekommer noen ytterligere opplysninger eller diskusjoner av planens konsekvens for jordvernet i plandokumentene.

Basert på kommunens opplysning inneholder planens bygge- og anleggsformål jordbruksarealer tilsvarende 20-380 ganger (basert på hhv. folketall-jordbruksareal) den årlige omdisponeringsrate man i Bergen må holde seg innenfor, dersom kommunen skal bidra til måloppnåing for nasjonalt og regionalt jordvernmål, ref. Statsforvalteren sitt brev til kommunane 17.12.24 *Regionalt jordvern* brev 2024 - *Jordbruksareal i planlegging og sakshandsaming* (24/1853).

I vedlagt fagnotat *Forslag til kommuneplanens arealdel* fra kommunens plan- og bygningsetat peker etaten selv på at her bygges ned rundt 140 daa jordbruksareal/år, noe som er 23 ganger mer enn andel av nasjonalt jordbruksareal tilsvarer. Det tilsvarer også alene 7 % av hele det nasjonale jordvernmålet, og er dessuten dobbelt så mye som kommunen har rapportert omdisponert i snitt i Kostra i perioden 2019-2023.

Til sammenligning viser [Vestland fylkeskommune sin arealregnskapsportal](#) at gjeldende KPA ved vedtak i 2019 hadde 2.096 daa jordbruksareal i bygge- og anleggsformål (unntatt blå/grønn). Av disse lå over halvparten, 1.186 daa, i bolig-, sentrums- og kombinerte formål, mens 372 daa lå i diverse næringsformål utenom kombinert. Over halvparten av planreserven på jordbruksareal lå da i ubyggd planareal, og var således ikke påbegynt/regulert.

Potensialet for planvask ved neste rullering av KPA er således betydelig, og utfordringen burde vært synliggjort i planomtale/utredning til dette planframlegget. Statsforvalteren opplever at de fleste kommuner nå reduserer jordbruksareal i planreserven innenfor «100 års jordvernmål», noe som ville tilsvare 600 daa for Bergen kommune, ref. regionalt jordvern, over.

På grunnlag av ovennevnte vil Statsforvalteren anmode Bergen kommune om å utdype kommuneplanens jordvernkonsekvens og -utfordringer ytterligere i planbeskrivelsens kapittel om Landbruk. Den realiserte reduksjonen av samlet jordvernkonsekvens som følge av tilbakeføring av jordbruksarealer ved innarbeidingen av formål fra KDP BLÅE, kanskje opp mot 100 daa, bør også finne plass her.

Sikring av jordverninteresser i planbestemmelsene

Med utgangspunkt i Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet (SPRAM) og nasjonal jordvernstrategi praktiserer Statsforvalteren et minimum av krav til alle kommunene hva gjelder avbøtende tiltak og sikring av samfunnsnytte ved nedprioritering av jordvernet til fordel for andre samfunnsbehov.

Planbestemmelse 3.2.4 vil styrke fokuset på å tilrettelegge for økt bruk av overskudds- og jordmasser til jordbruksformål i Bergen kommune, i stedet for at disse ressursene eksporteres ut av kommunen eller disponeres til andre formål. Arealgrensen kunne med fordel vært satt noe høyere, f.eks. til 30.000 m². Om dette kan bidra til økt (gjen)bruk til nydyrking og bakkeplanering i kommunen vil videre trolig avhenge av kommunens gebyrpraksis.

Planbestemmelse 12.3.1 forsøker å sikre selve matjordressursen ved nedbygging av dyrket jord. Den lykkes ikke helt, da den stanser ved «tilgjengelig og egnet for jordbruksformål». Vi forutsetter at denne utvides til faktisk disponering til jordbruksformål.

Planforslagets vedlagte fagnotat *Forslag til kommuneplanens arealdel* fra plan- og bygningsetaten viser til tidligere forslag om bestemmelse 12.4.1 som skulle sikre at dyrkbar jord større enn 500 m² ikke kan tas i bruk til annet formål, uavhengig av arealstatus. Denne bestemmelsen er tatt ut i høringsforslaget.

Som følge av dette reiser Statsforvalteren innsigelse til planutkastet med bakgrunn i jordvernet, basert på følgende mangler i bestemmelser:

1. *kommuneplanen må stille klart krav om gjenbruk av matjord til jordbruksformål ved all nedbygging av jordbruksareal, fortrinnsvis med krav om godkjent matjordplan.*

Dette kom ikke med i uttalelse til oppstart, men er siden praktisert som grunnleggende krav til avbøtende tiltak, som nå blir implementert i alle kommuneplaner, vegplaner ol. i fylket. Vi fremmer derfor innsigelse med krav om at dette fastsettes i bestemmelsene til planen, som et generelt vilkår for nedbygging av jordbruksareal.

Innsigelsen er hjemlet i pbl § 5-4.

Vern av dyrket og dyrkbar jord er en nasjonal interesse jfr. rundskriv M-1/2025 punkt a. og flytting av matjord er i Oppdatert jordvernstrategi Prop. 121 S kap. 2.8 nevnt spesifikt blant kompenserende/avbøtende tiltak som må vurderes når omdisponering ikke kan unngås.

Etter SPRAM punkt 3.9 skal omdisponering av dyrka jord minimeres, og arealplanleggingen skal bidra til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med nasjonal jordvernstrategi.

2. *I sentrale områder for byutvikling, senterområder med kollektivknutepunkt, skal det være høy utnyttelse. Da kan høy utnyttelsesgrad forsvare å nedprioritere jordvern. I områder der det ikke er høy utnyttelse, skal jordvern prioriteres.*

Vi fremmer derfor innsigelse med krav om at dette fastsettes i bestemmelsene til planen.

Innsigelsen er hjemlet i pbl § 5-4. Vern av dyrket og dyrkbar jord er en nasjonal interesse jfr. rundskriv M-1/2025 punkt a. Oppdatert jordvernstrategi Prop. 121 S kap. 2.3 viser spesielt til at SPRAM påpeker at effektiv arealutnytting kan spare natur- og arealressurser, inkludert dyrket jord.

Etter SPRAM punkt 3.9 Jordvern skal omdisponering av dyrket jord minimeres, og arealplanleggingen skal bidra til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med nasjonal jordvernstrategi. I Retningslinjer for regioner med større byer (kat. 1) skal det ifølge pkt 4.5 legges særlig vekt på høy arealutnyttelse, og hensyn som kan omfatte jordbruksarealer bør vektlegges.

3. Statsforvalteren praktiserer i kommuneplanprosessene i fylket også krav til avgrensning av Fritids- og LNFR spredte formål mot bygging på jordbruksarealer i bestemmelsene, for å sikre høy samfunnsnytte for nedprioritering av jordvern.

I Bergen kommune anvender man så langt vi kan se ikke LNFR spredte formål og siden samlet jordvernkonflikt i fritidsformål ser ut til å begrense seg til maks. 2 daa i for kommunen, er disse av mer symbolsk relevans i denne kommuneplanen.

Kommunen må gjerne vurdere avgrensning i bestemmelser likevel, da dette kan være viktige signal om praksis i f.eks. dispensasjonssaker.

11. Boligkvaliteter/ barn og unges interesser

Både boligkvaliteter, størrelse på bolig, uteareal, kvalitet på lekearealer og ytre miljø som støy og luftkvalitet har betydning for folkehelsen og forholdene for barn og unge. For flere av disse planforholdene foreslår kommunen endringer som har negativ innvirkning for folkehelsen og forholdene for barn og unge, både enkeltvis og samlet. Dette er i strid med nasjonale hensyn innen emnene. Det er i strid med kvalitet til bomiljøene, og som vi oppfatter at Bergen kommune ønsker å fremme iht. planomtalen.

11.1.2

I nåværende kpa er det særlige krav til boligstørrelse for større prosjekter i byfortettingssoner, herunder maksimum 20 % av boligenhetene kan ha bruksareal under 50 m². Denne er tatt ut i forslaget til ny kpa. Vi finner ikke grunn for det. Denne bestemmelsen må tas inn som generell bestemmelse i ny 11.1.2.a.

Slik som forslaget til 11.1.2 nå lyder, vil det for større prosjekter ikke være andre krav generelt enn minimumskravet for boligstørrelse. I indre by vil det være krav til 20 % med bruksareal over 80 m², men resten, 80%, kan ha minimumsareal bostørrelse. Det gir hverken variasjon eller kvalitet i boenhetene.

Vi savner også bestemmelse om vektlegging av familieboliger slik som i nåværende kpa § 9.3. Det er en viktig bestemmelse for bomiljøet og folkehelsen.

11.2 uteoppholdsareal

Kommunen har ikke krav om bratthet på uteopphold- og lekeareal. Da åpner det for at restarealer i bratt terreng avsettes som uteoppholds- og lekeareal, restarealer som utbygger ikke ser egnet som utbyggingsareal. Dessverre ser vi mange tilfeller av det i tidligere utbygging. Det var tidligere bestemmelse om at areal brattere enn 1:3 ikke kan medregnes i MUA. Det er en vanlig nyttet bestemmelse som ikke kan tas ut.

Vi savner et rekkefølgekrav for å sikre opparbeiding og ferdig tilrettelegging av uteoppholds- og lekearealer samtidig med ferdigstilling av boenhetene. Det er nødvendig for å sikre opparbeiding av disse og må tas inn.

Det fremmes innsigelse til disse forhold under pkt 11, 11.1.2 og 11.2 jf. Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen pkt 5

Innsigelsen forankres også i:

Statlig planretningslinje for areal og mobilitet av 2025 pkt. 3.4 om bolig og boligsammensetning og pkt. 4.5 om fortetting- og transformasjon, med vekt på variert boligbebyggelse, gode bomiljø for alle og gode uteområder, bokvalitet og tilgang til grøntstruktur og naturområder.

Helsedirektoratet (2019). Innsigelsesmyndigheten skal gjøre vurderingen ut fra fastsatte prinsipper og kriterier [nettdokument]. Oslo: Helsedirektoratet (siste faglige endring 20. mai 2026, lest 09.

oktober 2026). Tilgjengelig fra <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/systematisk-folkehelsearbeid/innsigelser-i-arealplanlegging-ved-interesser-av-nasjonal-eller-vesentlig-regional-betydning/innsigelsesmyndigheten-skal-gjore-vurderingen-ut-fra-fastsatte-prinsipper-og-kriterier>

Vi viser særlig til: Særlige viktige nasjonale og vesentlige regionale interesser på folkehelseområdet som legges til grunn ved vurdering av planforslag.

Vi har ellers følgende merknader når det gjelder bokvalitet:

Det bør vise igjen i planbestemmelsene at det er høy andel barn og unge som bor trangt, og at det er større sosiale helseforskjeller i Bergen enn i resten av Vestland. Vi ser at bestemmelsene deler opp i ulike forettingssoner. Samsvarer disse med utfordringer i levekårsoner og bydeler som er skissert i folkehelseoversikten?

Planbestemmelsene legger opp til at det fremdeles skal være et minstekrav for størrelse, men med geografisk differensiering. Det bør stå i planen at dette må vurderes ut fra kunnskap om levekårsoner i Bergen, der en ser tydelig sosial ulikhet i helse. Folkehelseoversikten viser at andelen barn og unge som bor trangt ligger klart høyest i Årstad og Bergenhus bydel.

Mulighet til lek og aktivitet er viktig for barns utvikling, og det er gode grunner til å prioritere dette i planlegging av byareal. I planbestemmelsene vil Bergen kommune beholde krav på bakkenivå, men bestemmelsene åpner også for fleksibilitet når det gjelder utforming og organisering, og skal kombineres med møteplasser, parker, skoleområder og annen sosial infrastruktur. Vi er positive til at dette er tematisert i planbestemmelsene, men vil påpeke at økt fleksibilitet ikke må føre til at samlet uteareal for barn og unge får dårligere kvalitet. Vi viser igjen til funn i folkehelseoversikten, og mål i KPS om levende samfunn med god sosial infrastruktur.

Vi er ellers positive til at bestemmelser om solforhold ikke blir justert.

Vi ser at det er tatt inn at offentlig areal som blir medregnet i MUA kan ha støynivå inntil 3 dB over grenseverdi. Vi ser at dette kan være nødvendig for å bruke offentlig areal, men igjen vil dette kunne føre til at barn og unge sitt uteareal får dårligere kvalitet, og at barn og unge blir eksponert for høyere støy enn det som er tilrådet. Vi ser også at det blir åpnet opp for kompromissløsninger om lydmiljø i nærmiljø- og idrettsanlegg. Dette vil også være områder som er hyppig brukt av barn og unge, som må sees i sammenheng med økt støy i MUA i boligområder tilknyttet disse anleggene.

Vi ser videre at det er krav om helsekonsekvensvurdering før barnehager og skoler blir etablert i rød støysone. Vi viser her til at Miljødirektoratet sin veileder M-2061 sier at skoler og barnehager i utgangspunktet ikke bør planlegges i rød støysone. Vi ser det er nevnt at oppholdsrom i skoler og barnehager kan ligge mot stille side, men vi vil minne om at dette ifølge veilederen er mest aktuelt når skoler og barnehager skal bygges på eksisterende tomter, og gammel bygningsmasse skal erstattes med ny. Vi vil også tilrå at det går fram av planbestemmelsene at størrelse på uteareal i skoler og barnehager skal oppfylle arealnorm i veilederen til forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

Samlet ser vi at bestemmelsene åpner for mindre boligareal, og potensielt mindre krav til uteareal, ved å åpne for mer fleksibilitet i bruk av annet offentlig areal til MUA. Samtidig blir det åpnet for at deler av offentlig areal i MUA har høyere støynivå enn grenseverdier. Dette er faktorer som hver for seg virker negativt på folkehelsen, og samlet kan de påvirke folkehelsen til beboerne negativt. Noe av formålet er å bygge rimeligere boliger. Vi er bekymret over at konsekvenser kan bli at rimelige boliger har dårligere kvaliteter når det gjelder innendørs og utendørs areal, slik vi her påpeker. Dersom boliger med lavere pris også har dårligere kvalitet på uteareal, samtidig som det er familier med lavere inntekt som bor i denne boligmassen, vil dette kunne bidra til å forsterke sosiale forskjeller i helse. Vi påpeker dette fordi vi i folkehelseoversikten deres ser at det er store sosiale helseforskjeller i Bergen, og at det er et mål i KPS at en skal forebygge boligsosiale utfordringer. Vi minner om at folkehelseoversikten viser klare forskjeller mellom bydeler om barn og unge som bor trangt.

12 ROS

Nåværende kpa har bestemmelser i § 19 om ROS-analyser. Det viser til generelle risikoforhold både ved arealplanlegging og enkeltsaker. Vi er kritiske til at det er tatt ut og ser ikke at pkt. 12 dekker forholdene på samme måte.

I planer for utbygging skal planmyndighet se til at det blir utarbeidet en ROS-analyse slik det går fram av pbl. § 4-3. I forbindelse med planframlegget er det utarbeidet en sårbarhetsanalyse som baserer seg på et risikoutvalg fra helhetlig ROS-analyse. Planen legger ikke opp til endringer i arealformål, og det er derfor ikke behov for områdevis ROS-vurderinger knyttet til slike endringer. Det blir med dette som utgangspunkt viktig å lage gode ROS-vurderinger i reguleringsplaner slik som det òg går fram av planen.

I planbestemmelsene 12.1.3 står det at det skal legges til rette for havnivå i år 2150, inkludert bølgeeffekter i arealplanleggingen. Vi savner likevel at bestemmelsene er tydeligere på at det må tas høyde for stormflod (ikke bare økt havnivå). Vi viser til NVE sin uttalelse med innsigelse knyttet til naturfare i plankartet.

Sprengstofflager som er registrert i FAST er ikke merket med hensynssone i plankartet. Slike lager, både over og under storulykkemengder, bør ikke merkes med offentlig tilgjengelig hensynssoner som et tiltak for kriminalitetsforebygging. Vi savner likevel omtale av hvordan kommunen håndterer faren knyttet til disse i arealplanleggingen. Det bør som et minimum fremgå av bestemmelsene hvordan sikkerhet rundt denne typen lager skal ivaretas i arealplanleggingen.

I planomtalen fremgår det at faresone H350 identifiserer områder med restriksjoner for tett trehusbebyggelse eller utbygging nær virksomheter som bruker kjemikalie og/eller eksplosiver. I ROS-analysen er det identifisert fire virksomheter som er omfattet av storulykkeforskriften. Vi kan ikke se at de aktuelle virksomhetene er merket med faresone i plankartet.

DSB har gitt ut en temaveileder om «[Sikkerheten rundt anlegg som håndterer brannfarlige, reaksjonsfarlige, trykksatte og eksplosjonsfarlige stoffer](#)». Veilederen er et nyttig verktøy i arbeidet med hensynssoner rundt storulykkevirkksomheter. Vi tilrår at kommunen benytter veilederen i vurderinger knyttet til storulykke anlegg.

DSB lanserte for kort tid siden en ny veileder for [Totalforsvarsomsyn i samfunns- og arealplanlegging](#). Vi anbefaler kommunen til å vurdere om det er forhold i planen som bør tilpasses med utgangspunkt i ny veileder.

13 Mobilitet og samferdsel

Mobilitetsplan

Vi har videre merket oss at krav om mobilitetsplan ved planlegging av areal mer enn 5000m² BRA er tatt ut (jf. KPA 2018 § 16.2). En mobilitetsplan er et viktig verktøy som gir nyttig informasjon mht om tiltaket støtter opp om gåbyen og 0-vekstmålet og dermed viktig input til vurdering av hvilken utnyttelsesgrad som kan tillates i Ytre fortettingssone. Vi finner ikke grunnlag for at dette er tatt ut.

13.3 Sykkelparkering

Flere krav knyttet til tilretteleggelse for økt sykkelbruk (også fra tidligere KPA forslag april 2026) er strøket, vi stiller oss kritisk til dette og etterlyser en begrunnelse for dette. Vi legger til grunn at slike krav vil bli fulgt opp i reguleringsplaner.

13.4 HC-parkering

Vi har videre merket oss at krav om handicapparkering er redusert, noe vi stiller oss kritisk til. Vi savner begrunnelse jf. mål om universell utforming.

13.5 Bilparkering

I sone SK1 + BY1 må tillatelse til og krav om antall parkeringsplasser for boligformål settes til 0,2- 0,4 pr /100m² bolig, men da med frikjøpsordning. I Bergen sentrum er det god tilgjengelighet med parkingsplasser i offentlige anlegg (Klostergarasjen, Bygarasjen m fl.).

I de andre sonene må dagens krav for bolig viderefølges slik de er i KPA 2018. Dette gjelder også for barnehage og skoler. Slik parkeringskravene nå er foreslått vil de være i strid med statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet.

Vi har innsigelse til pkt. 13, 13.4 og 13.5 i samsvar med dette jf. T-2/16 pkt 3.6 Klimagassreduksjoner, statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, bl.a. pkt. 3.1, 3.2, 3.3, 3.6 og pkt. 4 i sin helhet og statlige planretningslinjer for klima og energi pkt. 4.3 om arealplanlegging.

15 Forurensning

15.1 Støy

Kommunen og Statsforvalteren har hatt god dialog om støybestemmelsene i planprosessen. Forslaget til bestemmelser avspeiler og er i stor grad i samsvar med dette.

Likevel ber Statsforvalteren om en språklig endring i pkt. 15.1.1.a. De nasjonale støyretningslinjene må gjøres juridisk gjeldende i kommunens bestemmelser. Det er det enighet om og er meningen med pkt. 15.1.1.a. Det kommer bedre og mer presist til uttrykk ved å nytte ordet «gjelder» i stedet for «skal legges til grunn». Vi ber om retting.

Forslaget til bestemmelser om støy følger opp intensjonene i vår tidligere dialog, men her er også endringer som gir grunnlag for merknader fra oss. Det er ikke uten betydning hvordan bestemmelsene er bygget opp, og at hovedreglene kommer godt og tydelig fram.

Forslaget åpner i større grad for unntak ved bruksendring og noen andre endringer. Vi er også kritiske til at sentrumsområder skal omfatte hele BY. Støykravene må da innskjerpes noe. Vi er kritiske til dette og har derfor følgende endringer:

Det er krav til støyfaglig utredning i alle saker, reguleringsplaner og enkeltsaker. Planbeskrivelsen gir unntak for det for mindre/små tiltak. Det er foreslått for store tiltak og større enn det som har vært diskutert. Planbeskrivelsen må endres til at unntaket kan omfatte maksimalt to boenheter og med maksimalt omfang inntil 200 m² BRA, se også vår merknad til pkt. 15.2.d nedenfor.

Pkt. 15.1.2.b

- Nytt første kulepunkt:

- Grenseverdier og kriterier etter T-1442 tabell 2 skal gjelde for tiltak mot støy.

- annet kulepunkt:

- Alle boenheter skal ha en stille side. I enkelte situasjoner og gjennom reguleringsplan kan dempet fasade erstatte stille side og kravet kan frafalles ved bruksendring. Støynivå på støyutsatt side skal da ikke overstige grenseverdi for rød sone.

- Presisering i tredje kulepunkt:

- Dersom støyutsatt side ligger i øvre del av gul støysone (mellom 5 og 10 dB over grenseverdi) skal minst et soverom plasseres mot stille side.

Nytt punkt:

Tilsvarende prinsipper skal legges til grunn også for annen støyfølsom bebyggelse enn boliger.

Pkt. 15.1.2.c

I områder med støybelastning tilsvarende rød støysone, skal det ikke etableres nytt støyfølsomt bruksformål.

Unntak: Innen byggesone SK og BY kan det gjennom reguleringsplan vurderes å åpne for nytt støyfølsomt bruksformål også i rød sone. I hver boenhet skal da minst halvparten av rom for støyfølsomt bruk, herunder minst et soverom, plasseres mot stille side.

Og flyttet fra planbeskrivelsen, se nedenfor:

- Støynivået på støyutsatt fasade kan maksimalt overskride grenseverdi for rød støysone med 8 dB i byggesone SK1-8 og 5 dB i byggesonene SK, BY1 og 3 dB ellers i BY.

Pkt. 15.2.d:

Bruksendring i sentrumsområder (SK og BY) for tiltak på maksimalt 2 boenheter innen maksimalt 200 m² BRA, der eneste støykilde er vei og bane:

- Støynivået på støyutsatt fasade skal ikke overskride grenseverdi for rød sone. Tiltaket må ha stille side.
- (andre kulepunkt kan beholdes uendret)

Bestemmelsene for støy er forsøkt forenklet ved at flere krav er tatt inn i retningslinjene i planbeskrivelsen i stedet for i selve bestemmelsene. For det som er mer skjønnsmessig og vurderingspreget kan det være en akseptabel løsning. Men krav som gir absolutte grenser er etter

sin karakter og formål bestemmelser og må tas inn i de juridisk bindende bestemmelsene. Under pkt. 15.1.2.c må det tas inn:

Støynivået på støyutsatt fasade kan maksimalt overskride grenseverdi for rød støysone med 8 dB i byggesone SK1-8 og 5 dB i byggesonene SK, BY1 og 3 dB ellers i BY.

Bygge- og anleggsstøy:

Støyretningslinjene vil også gjelde for bygge- og anleggsstøy. For å unngå mulig tvil om det overfor allmennheten og etater som miljørettet helsevern, må kommunen presisere at støyretningslinjene vil også gjelde for bygge- og anleggsstøy, og f.eks. at slik støyende virksomhet ikke skal skje kveld, natt eller helg uten særskilt tillatelse.

Det fremmes innsigelse til ovennevnte punkter jf. T-2/16 pkt 3.1 Støy, og Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021).

15.2 Luftkvalitet

Vi har merket oss at boligformål ikke er nevnt under 15.2.1 for områder med luftkvalitet i rød sone. Dette stiller vi oss kritisk til. Jf. nasjonale retningslinjer for behandling av luftkvalitet i arealplanleggingen. Vi viser også til at planbeskrivelsen omhandler både støy og luftforurensning for bolig, se nederst s. 82.

Det fremmes innsigelse til dette jf T-2/16 pkt 3.2 Lokal luftkvalitet.

16 Byggeformål

16.2 Handel

I pkt. 16.2.2 åpner bestemmelsen også for handel uten noe avgrensning i denne sonen, byfortettingssonen. Avgrensning til dagligvare m.m. er gitt i 16.2.3. Åpning for generell handel i denne sonen vil ikke være i samsvar med statlige planretningslinjer for areal og mobilitet.

Det fremmes innsigelse til dette jf. T-2/16 pkt 3.6 og statlig planretningslinje for areal og mobilitet pkt. 3.3 om handel og tjenester og prinsippet om rett virksomhet på rett sted.

16.3.6 Ytre fortettingssone

Utnyttelsesgrader i denne sonen er ikke knyttet opp til kollektivtransporttilbudet slik det er i KPA 2018 (som retningslinje). Dette må endres og tas inn som bestemmelse slik at maks utnyttelsesgrad og kobles til kollektivtransporttilbudet, slik at grad av utnyttelse kan variere mellom 30 % og 120 % BRA, jf. «godt kollektivtilbud» slik dette er definert under vår merknad til Øvrig byggesone.

16.4.2 Øvrig byggesone

Det har vært intensjonen med øvrig byggesone at her skal det ikke skje noe videre utbygging. Det er nå tatt bort i forslaget. Etter forrige rullering av kpa er det kommet ny statlig planretningslinje for arealbruk og mobilitet. Det er skjerpet kravet til tettere utbyggingsmønster for å spare natur, vektlegge klimahensyn og fremme bl.a. bruk av kollektivtransport. Øvrig byggesone har noen områder som er relativt tett til fortettings- og utbyggingssonene og kollektivtilbudet. Andre deler av øvrig byggesone, kanskje det vesentlige av sonen, er i utkanten av byggesonene og mangler et godt nok kollektivtilbud. Det er derfor grunn til å innskjerpe at det skal være bare litt, mer bagatellmessig, utbygging i øvrig byggesone, men samtidig kan en differensiere for de områdene som ligger tettere til utbyggings- og fortettingssonene med et godt kollektivtransporttilbud innen gangavstand. Godt kollektivtransporttilbud er i denne sammenheng definert som minimum 4 avganger i timen for buss/bane med holdeplass innenfor 500 m fra bolig.

Videre er det et moment å ikke bygge ned vesentlig med natur, slik det også kommer til uttrykk i kommunens planbeskrivelse på s. 89: «Planens hovedgrep for å sikre naturmangfold er fortettingsstrategien, sammen med å ivareta de store naturområdene. Planen gir også begrensninger for utnytting av den delen av byggesonen som i størst grad grenser mot de største naturområdene: øvrig byggesone.»

Bestemmelsene må derfor strammes inn for ikke å komme i strid med nyere statlige planretningslinjer og fortettingsstrategien, for eksempel til om lag: For at ny utbygging skal kunne skje må det være god kollektivdekning. Ellers skal det være bagatellmessig utbygging og denne skal følge utbyggingsmønsteret i området.

Det fremmes innsigelse i samsvar med disse merknadene jf T-2/16 pkt 3.6 Klimagassreduksjoner og statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet pkt 3.1, 3.2, 3.4, 4.1 og 4.5 og statlige planretningslinjer for klima og energi pkt. 4.3 om arealplanlegging.

16.6 fritidsbebyggelse

Kommunen har i dag bestemmelser om at fritidsboliger ikke kan bruksendres til bolig, og at nye bruksenheter ikke kan opprettes. Dette må videreføres. Å åpne for ytterligere utbygging av fritidsboliger i Bergen er i strid med statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet og for mange av områdene, kanskje de fleste, i strid med statlig planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen.

Det fremmes innsigelse til dette jf T-2/16 pkt. 3.13.

16.7 naust

Den statlige planretningslinjen for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen av 2021 presiserte hensynene i strandsonen og må ses å ha skjerpnet strandsonevernet i byområder/kommuner som Bergen. Statsforvalteren har i tillegg presisert i flere brev til Bergen kommune vernet av strandsonen og forholdet til naustutbygging. Det gjelder særlig i forbindelse med dispensasjonssøknader for naust og nye tiltak knyttet til naust, bl.a. tilgang og flytebrygger. Vi viser bl.a. til våre brev av 05.11.2018 og 05.05.2020.

Naust og strandsoneutbygging har i lengre tid og i flere revisjoner av kpa Bergen vært et tema vi har tatt opp. Vi hadde innsigelse til kommunens forslag for naustområder i kpa 2010. Departementet tok innsigelsen til følge i brev og vedtak av 24.04.2013 og godkjente ikke kommuneplanens arealdel for naustområdene. Departementet uttalte at kommunen er i et pressområde med lite tilgjengelig strandsone, at en måtte unngå videre nedbygging og sikre allmenne hensyn, i tillegg til at kommunen måtte ha plankrav for eventuell utbygging.

Dette var også tema i kpa revisjonen 2018. Våre merknader førte til vesentlig innskrenking av naustområdene. Det er det som kommer til uttrykk i plankartet i dag. Disse viser i all hovedsak områder for etablerte naust.

Kommunen har i dag plankrav for naustområdene. Etter tidligere innsigelsessak for kpa 2010, oppfølging i kpa 2018/2019 og innstramming ser vi ikke grunnlag for at det ikke skal være plankrav for naustområdene.

Vi har derfor innsigelse til at det ikke er plankrav for naustområder og viser til de statlige planretningslinjene for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen av 2021 pkt 6 om at avklaring her skal skje gjennom planlegging og T-2/16 pkt 3.13 strandsone.

20 LNF-områder

I pkt. 20.1.3 foreslår kommunen følgende: «Det kan etableres tiltak på bebygd eiendom, som ikke påvirker LNF-verdiene negativt, og som ikke øker antall boliger». Kommunen åpner her for tiltak på eksisterende boliger som ligger i LNF-områder, men som ikke går inn under LNF-formålet. Det er i strid med pbl. for LNF, jf. pbl. § 11-7 annet ledd nr. 5 og § 11-11 nr. 1 og 2. LNF omhandler kun landbrukstiltak som byggetiltak og i svært begrenset grad enkel og bagatellmessig tilrettelegging for friluftsliv. Utover landbruksbygg kan det ikke tas inn bestemmelser om ordinære boliger. Dette gjelder også for Bergen, selv om temaet der er mer avgrenset og kan ha mindre virkning enn i de fleste andre kommuner. Temaet er kommet mer i fokus i den senere tid, fått større betydning, og bestemmelsen må derfor tas ut. Områdene må eventuelt gis formålet LNF-spredd bolig for eksisterende boliger.

Det fremmes innsigelse til dette jf. Pbl § 11.7 andre ledd nr 5 og § 11-11 nr 1 og 2

21 Sjø og vassdrag

21.2.1. siste setning åpner for tiltak i sjø ved naustformål. Det kan være i strid med formålet og med de statlige planretningslinjene for strandsonen. Det har også sammenheng med tidligere prosesser som departementets avgjørelse av 24.04.2013 for innsigelse til naust m.m. for kpa 2010. Eventuelle tiltak i sjø utenfor naustformål må knyttes til plankrav for naustformål og vurderes etter forholdene i de enkelte tilfellene. Vi viser til våre merknader ovenfor til pkt. 6.7 naust.

Vi har innsigelse til tiltak i sjø utenfor naustformål slik det står i siste setning i pkt. 21.2., jf. de statlige planretningslinjene for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen av 2021 pkt 6 om at avklaring her skal skje gjennom planlegging og T-2/16 pkt 3.13 strandsonen.

KDP BLÅE

Statsforvalteren finner det positivt at kommunedelplanen nå er tatt inn i plankartet. Vi ser positivt på at «Ådland» feltet er delvis foreslått endret til LNF og slik sikrer deler av den relativt sammenhengende og verdifulle grønnstrukturen øst -vest. Vi mener at den nordlige delen av feltet bør vises som Øvrig byggesone og ikke Ytre fortettingsområde, da området ligger relativt perifert i forhold til hovedlinjer for kollektivtransport og senterstruktur samtidig som bebyggelsen i denne delen av bydelen har en mer spredt eneboligstruktur. Området kan også være utfordrende med hensyn til flystøy jf. uttalelse fra AVINOR.

Vi finner det ellers positivt at den nye veilenken mellom Hjeltestadvegen og Fleslandsvegen er tatt ut. Dette sikrer verdifull blå/grønnstruktur og behovet for veiforbindelsen vil være redusert når omfang på videre boligbygging sør for krysset Hjeltestadvegen/Fleslandsvegen nå blir kraftig begrenset.

Vi vil her vise til avsnitt 4.1 Transportløsninger i planbeskrivelsen for innarbeidelse av BLÅE i KPA 2027 hvor det vises til videre prosess for transportløsningene og løsning for innarbeidelse av rekkefølgekrav. Vi ser det som viktige punkt, se bl a vårt brev av 19.01.2021, side 6, til tidligere høring for innarbeidelse av BLÅE. Vi legger til grunn at dette følges opp av kommunen. Planen og bestemmelsene er ikke ferdig for dette. Vi må derfor ta forbehold om eventuelle innsigelser.

Avslutningsvis vil vi peke på at det er en del feilmerking av arealformål i kommuneplankartet slik det er vist i kartet som følger revisjonen (f.eks. er Møllendal gravplass merket som BY).

Konklusjon

Det foreligger innsigelse fra Statens vegvesen, NVE, Mattilsynet og Statsforvalteren i Vestland. Kommuneplanen kan da ikke egengodkjennes av kommunen, slik den nå foreligger. Vi forutsetter at

kommunen i samarbeid med innsigelses myndighetene vil arbeide videre med planforslaget med sikte på å komme frem til et planforslag partene kan enes om.

Dersom kommunen finner å ikke kunne endre planforslaget slik at grunnlaget for innsigelsene faller bort, kan kommunen be Statsforvalteren om mekling.

Med hilsen

Hege Solbakken
statsforvalter

Synnøve Stalheim
kommunal direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent